

En starkare professionsutbildning 2025-05-06

Pär Olausson

Diarienummer: 20xx/xxx

En starkare professionsutbildning – nya möjligheter för forsknings- och utbildningssamarbeten

En gemensam Institution för pedagogik, psykologi och socialt arbete

Mittuniversitetet stärker sin satsning på samverkan och utveckling inom professionsutbildningar för att möta framtidens kompetensbehov. Genom ett ökat tvärvetenskapligt samarbete mellan lärar-, psykolog-, och socionomutbildningarna skapas nya möjligheter för forskning och utbildning inom välfärdssektorn. En sammanslagning av Institutionen för psykologi och socialt arbete med Institutionen för utbildningsvetenskap skapar en starkare professionsutbildningsmiljö där syftet är att stärka forskningsmiljön, förbättra samverkan mellan discipliner och skapa en mer integrerad och attraktiv utbildningsmiljö för studenter och medarbetare. Fakulteten avsätter resurser för att stödja denna utveckling och säkerställa en långsiktig och hållbar tillväxt.

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
En sammanslagen institution	6
PROWD - en utgångspunkt för utvecklad forskning	6
En utgångspunkt för ett utvecklat för utbildningsutbud	6
Förväntade fördelar med en sammanslagen institution	7
Tidsplan och stöd för en smidig övergång	9
Tidsplan för processen:.....	9
Resurser för samgående	9

Bakgrund

Mittuniversitetet står inför betydande ekonomiska utmaningar under de kommande åren. Enligt budgetpropositionen för perioden 2025–2027 kommer universitetets takbelopp att minska med totalt 18 miljoner kronor. Utöver detta drabbas den humanvetenskapliga fakulteten (HUV) av ytterligare neddragningar på 7 miljoner kronor i samband med att tidigare riktade satsningar upphör. Sammantaget innebär detta en avsevärd minskning av resurser, vilket ställer krav på fakulteten att både anpassa sitt utbildningsutbud och effektivisera sin verksamhet.

Parallellt med dessa ekonomiska begränsningar förändras förutsättningarna för flera av fakultetens utbildningar. Regeringen har aviserat skärpta antagningskrav för lärarutbildningarna, där ett lägsta betygskrav införs – D för förskollärarutbildningen och C för Grundlärare 1-3, 4-6 och Ämneslärare. Enligt preliminära analyser kan detta medföra en minskning av upp till 40 procent av det totala antalet sökande till dessa program. Detta betyder i sin tur att nya strategier för utbildning och studentrekrytering behöver utvecklas där samverkan med andra ämnen vid fakulteten blir viktig.

Samtidigt finns positiva tendenser inom andra delar av fakulteten. Söktrycket till psykolog- och socionomutbildningarna är fortsatt högt, vilket gör dessa program strategiskt viktiga – inte minst för utvecklingen av Campus Sundsvall. Här är lokal samverkan en avgörande framgångsfaktor. Inom ämnet socialt arbete finns särskilt goda förutsättningar att utöka både uppdragsutbildningar och forskningsverksamhet. Genom ökad samverkan med professionsutbildningar i Sundsvall, särskilt pedagogikämnet, kan nya synergier uppstå. Ett konkret exempel är ett fördjupat samarbete mellan socionomprogrammet och det beteendevetenskapliga programmet som idag drivs av pedagogikämnet.

Mot denna bakgrund står fakulteten inför uppgiften att samtidigt hantera en krympande budget och skapa förutsättningar för tillväxt inom strategiskt viktiga utbildningsområden. Detta kräver en ökad effektivisering, ett aktivt omställningsarbete för att möta det minskade söktrycket samt en tydlig satsning på att utveckla uppdragsutbildningar och stärka den externa forskningsfinansieringen.

En viktig del i detta förändringsarbete är översynen av institutionsstrukturen vid Fakulteten för humanvetenskap, som inleddes redan 2018/2019. Syftet har varit att skapa mer sammanhållna och strategiskt hållbara miljöer för både utbildning och forskning. Genom att slå samman mindre enheter till större organisatoriska strukturer har fakulteten velat förbättra förutsättningarna för att formulera gemensamma visioner, bedriva långsiktigt utvecklingsarbete och effektivt nyttja tillgängliga resurser. Förändringen har också syftat till att stärka det akademiska ledarskapet genom att göra chefsuppdragen mer tydliga och hanterbara.

I det första steget slogs Företagsekonomi, Geografi, Juridik, Kulturgeografi, Nationalekonomi och Turismvetenskap samman till Institutionen för Ekonomi, geografi, juridik och turism (EJT). Engelska, Genusvetenskap, Historia, Kriminologi, Litteraturvetenskap, Religionsvetenskap, Sociologi, Statsvetenskap, Svenska språket och Svenska som andraspråk slogs samman till Institutionen för Humaniora och Samhällsvetenskap (HSV), och Psykologi och Socialt arbete slogs samman till Institutionen för Psykologi och Socialt arbete (PSO).

I det andra steget, som genomfördes 2022, slogs Folkhälsovetenskap, Idrottsvetenskap, Medicinsk vetenskap, Omvårdnad och Rehabiliteringsvetenskap samman till Institutionen för Hälsovetenskaper (HOV).

Nästa föreslagna steg är att slå samman Pedagogik, Psykologi och Socialt arbete till en gemensam institution. Denna förändring är en naturlig fortsättning på det strategiska arbete som inleddes 2018/2019 och ligger i

linje med fakultetens målsättning att skapa större och mer hållbara institutioner. Sammanslagningen syftar till att stärka förutsättningarna för samordning, samverkan och fortsatt utveckling av utbildning och forskning och effekten blir en institution av jämförbar storlek med övriga inom fakulteten och universitetet.

En sammanslagen institution

Förslaget att bilda en sammanslagen institution för pedagogik, psykologi och socialt arbete utgår dels från den översyn av institutionsindelning som påbörjades 2018/19, dels utifrån de utmaningar kring utbildning och forskning som beskrivits ovan. När det gäller forskning tar förslaget sin utgångspunkt i forskningsnätverket PROWD.

PROWD - en utgångspunkt för samverkan kring forskning

Ett pågående projekt kring professionsutbildningar har beviljats nätverksmedel för 2024. Projektet inkluderar representanter från lärarutbildningarna, psykologutbildningen, socionomutbildningen och sjuksköterskeutbildningen. Syftet med detta tvärvetenskapliga samarbete är att stärka forskning och utbildning inom välfärdssektorn genom att kombinera de olika professionernas unika kompetenser och perspektiv.

I slutrapporten *PROWD: Samverkan Professions for Welfare Development*¹ lyfts vikten av att fördjupa och utveckla samarbetet mellan dessa discipliner. En ökad samverkan kan bidra till att hantera komplexa samhällsutmaningar och skapa en mer integrerad och effektiv välfärdsutveckling. Projektet planerar nu att ansöka om att etablera ett forum för forskning inom professionsutbildningar.

En utgångspunkt för ett utvecklat utbildningsutbud

För att möta framtida kompetensbehov planerar ämnet socialt arbete att erbjuda socionomutbildningen vid Campus Sundsvall med start höstterminen 2026. Eftersom ämnet i dagsläget saknar personal på plats i Sundsvall innebär etableringen både organisatoriska utmaningar och viktiga utvecklingsmöjligheter.

¹ Gruber, S., & Pfaltz, M. (2024). PROWD: Samverkan: Professions for Welfare Development.

Samtidigt står lärarutbildningarna inför betydande förändringar, inte minst till följd av de föreslagna skärpta antagningskraven. Dessa förändringar kräver nya arbetssätt för att stärka universitetets konkurrenskraft och mildra effekterna av ett minskat studentunderlag. En potentiell minskning av lärarutbildningarnas omfattning kan också öppna upp för att utveckla nya utbildningsinitiativ i samverkan mellan pedagogik, psykologi och socialt arbete.

Mot bakgrund av de ekonomiska neddragningarna, behovet av effektivisering inom lärarutbildningarna och planerna på att etablera socionomutbildningen i Sundsvall föreslår fakultetsledningen att ämnena pedagogik, psykologi och socialt arbete samlas i en gemensam institution. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för samverkan, resurseffektivitet och framför allt att stärka forskningen inom välfärdssektorn – ett område av fortsatt central betydelse oavsett hur lärarutbildningen påverkas framöver.

Förväntade fördelar med en sammanslagen institution

Att samla flera av fakultetens professionsutbildningar inom en gemensam institution kan ge flera fördelar:

1. Förbättrad samverkan mellan discipliner

Genom att förena utbildningar inom pedagogik, psykologi och socialt arbete skapas en plattform för tvärvetenskapligt samarbete. Detta gynnar kunskapsutbyte och ger studenter en bredare förståelse för yrkesroller och samverkan i arbetslivet.

2. Effektivare resursanvändning

En gemensam institution för pedagogik, psykologi och socialt arbete möjliggör ökad samverkan, vilket kan leda till resurseffektiviseringar i form av en mer strategisk användning av de resurser som idag ligger på två institutioner. Även om sammanslagningen i sig inte genomförs för att spara ekonomiska

resurser, innebär en samordning att befintliga resurser kan nyttjas mer effektivt på den nya institutionen och på fakulteten.

3. Stärkt forskningsmiljö

Genom att samla forskare från olika professionsområden kan en dynamisk och kreativ forskningsmiljö skapas, vilket ökar möjligheterna till innovativa forskningsprojekt och förbättrar konkurrenskraften vid ansökningar om forskningsmedel.

4. Attraktiv utbildnings- och forskningsmiljö

En större integrerad institution kan erbjuda en mer sammanhållen och attraktiv utbildningsmiljö, vilket kan stärka universitetets position och bidra till att rekrytera fler studenter och kvalificerad personal. Psykologer, socionomer och lärare träffas och samverkar i yrkeslivet varför en ökad samverkan redan under utbildningen blir viktig.

Tidsplan och stöd för en smidig övergång

För att möjliggöra en smidig sammanslagning av pedagogik, psykologi och socialt arbete genomförs en rad insatser under 2025. Fakulteten tillför resurser och har lagt en tydlig tidsplan för att säkerställa en strukturerad och långsiktigt hållbar process

Tidsplan för processen:

- **14–15 maj 2025:** Presentation av förslaget för ledningsgrupp och LSG för PSO och UTV samt FSG för HUV.
- **21 maj 2025:** Presentation vid APT för PSO och UTV.
- **Maj–juni 2025:** Genomförande av riskanalyser inom ramen för respektive LSG.
- **Augusti 2025:** Beslut fattas av rektor.
- **1 januari 2026:** Implementering av sammanslagningen.

Resurser för samgående

För att underlätta den planerade sammanslagningen av ämnena pedagogik, psykologi och socialt arbete avsätter fakulteten 1 miljon kronor i integrationsmedel samt tillsätter en särskild ledningsresurs. Denna satsning syftar till att ge stöd och vägledning till institutions- och ämnesledningarna under sammanslagningsprocessen.

Genom denna strukturförändring och ett ökat fokus på samverkan vill fakulteten säkerställa en långsiktig och hållbar utveckling av de berörda ämnena, inklusive deras utbildningar, forskning och kompetensförsörjning. Förslaget har förankrats i rektors ledningsråd.

2025-04-16

Tabell 1. Utbud

Institution	UTV - Pedagogik	PSO totalt:	Psykologi	Socialt arbete	Nya UTV+PSO
PROGRAM	Beteendevetenskapl. progr. Förskollärare Grundlärare fritidshem Grundlärare F – 3 Grundlärare 4 - 6 Kompl. ped. utbildning Masterprogr. i pedagogik Magisterprogr. i pedagogik	Psykologprogrammet PA-programmet Masterprogr.i psykologi inr. emotion Socionomprogrammet HFORA FO-förberedande master	Psykologprogrammet PA-programmet Masterprogram i psykologi	Socionomprogrammet HFORA FO-förberedande master	Beteendevetenskapl. progr. Förskollärare Grundlärare fritidshem Grundlärare F – 3 Grundlärare 4 - 6 Kompl. ped. utbildning Masterprogr. i pedagogik Magisterprogr. i pedagogik Psykologprogrammet PA-programmet
					Masterprogram i psykologi inr. emotion
					Socionomprogrammet HFORA FO-förberedande master
Antal programtillfällen	12	5	3	3	23
Antal sommarkurser	5	4	2	2	13
Antal fristående kurser	44	49	29	20	142

Tabell 2. Läget idag och enligt förslag

År: UTFALL 2024								
Nuläge 5 institutioner	HST	HPR	Andel av tot. HST	Takbelopp	Nettointäkt	Differens	Differens %	Genomströmning
Total HUV	5 809,1	4 304,1		416 093 000	429 134 783	13 041 783	3,1	74,1
5008 Utbildningsvetenskap	910,6	751,3	16%	67 251 000	67 008 378	-242 622	-0,4	82,5
5010 Psykologi och socialt arbete	801,2	713,4	14%	71 616 000	73 831 627	2 215 627	3,1	89,0
5013 Ekonomi, geografi, juridik och turism	991,4	669,4	17%	58 655 000	59 269 612	614 612	1,0	67,5
5014 Humaniora och samhällsvetenskap	2 040,8	1 209,3	35%	96 109 000	99 390 048	3 281 048	3,4	59,3
5015 Hälsovetenskaper	1 065,2	960,2	18%	122 462 000	129 616 238	7 154 238	5,8	90,1
År: UTFALL 2024								
4 institutioner	HST	HPR	Andel av tot. HST	Takbelopp	Nettointäkt	Differens	Differens %	Genomströmning
Total HUV	5 809,1	4 304,1		416 093 000	429 134 783	13 041 783	3,1	74,1
50xx Pedagogik, psykologi och socialt arbete	1711,8	1464,7	29%	138 867 000	140 840 005	1 973 005	2,9	87,6
5014 Humaniora och samhällsvetenskap	2 040,8	1 209,3	35%	96 109 000	99 390 048	3 281 048	3,4	59,3
5013 Ekonomi, geografi, juridik och turism	991,4	669,4	17%	58 655 000	59 269 612	614 612	1,0	67,5
5015 Hälsovetenskaper	1 065,2	960,2	18%	122 462 000	129 616 238	7 154 238	5,8	90,1

Tabell 3. Administrativa resurser

Planeringshandläggares resurs per institution											
Det är antalet tillfällen som främst spelar roll då varje program- och kurstillfälle behöver hanteras. Planeringshandläggaren (PH) hanterar tillfällen i samband med utbudet i utbudslistor, för anmälningskoder i Ladok, för kursansvariga i Ladok, för intäktsberäkning i Stina. Antalet kurser (kursplaner) spelar också roll då dessa ska igenom granskare 1 när de är nya och senare vid revideringar											
Antalet studierektorer och ämnen spelar roll då det krävs möten vid flera tillfällen under året om utbud, antagningstal, kursansvarig, examinatorer etc.											
Det som har mindre betydelse är antalet HST och HPR. Det tar inte mer tid att planera 30 studenter på en rad jämfört med 130. Likaså takbeloppets (TB) storlek. Ju högre TB ju fler kurstillfällen ryms men då är det antalet kurstillfällen som spelar rollen. Här har prislappen också stor betydelse för vad som ryms. Sommarkurser planeras som vanliga fristående och har ingen betydelse här.											
Om vi utgår från att det är antal ämnen/studierektorer och antalet kurstillfällen och programtillfällen som främst spelar roll för vad som ryms i en heltidstjänst som planeringshandläggare så blir detta resultatet:											

EJT, HOV och HSV kräver varsin heltids planeringshandläggare och HSV kan behöva extra stöd ibland.											
Institution	Ämnen	studierektorer	Program GR	Program AV	Program-tillfällen GR	Program-tillfällen AV	Kurs-tillfällen program + FK	Sommarkurser	HST	HPR	Takbelopp 2025
EJT	7	5	4	3	7	7	254	9	1061	688	64 000 000
HOV	5	5	5	11	8	11	228	0	1077	946	129 500 000
HSV	11	7	6	6	6	6	240	39	2032	1204	101 232 000

PSO och UTV har ganska precis hälften av antalet tillfällen och mindre än hälften av antalet ämnen/studierektorer. Här räcker en halvtids planeringshandläggare.											
Institution	Ämnen	studierektorer	Program GR	Program AV	Program-tillfällen GR	Program-tillfällen AV	Kurs-tillfällen program + FK	Sommarkurser	HST	HPR	Takbelopp 2025
PSO	2	2	3	2	4	2	125	3	775	660	71 500 000
UTV	1	2	5	3	8	3	131	8	820	652	59 000 000

Om UTV och PSO går samman så blir de storleksmässigt som övriga och det blir behov av en heltids planeringshandläggare.											
Institution	Ämnen	studierektorer	Program GR	Program AV	Program-tillfällen GR	Program-tillfällen AV	Kurs-tillfällen program + FK	Sommarkurser	HST	HPR	Takbelopp 2025
EJT	7	5	4	3	7	7	254	9	1061	688	64 000 000
HOV	5	5	5	11	8	11	228	0	1077	946	129 500 000
HSV	11	7	6	6	6	6	240	39	2032	1204	101 232 000
UTV+PSO	3	4	8	5	12	5	256	11	1595	1312	130 500 000

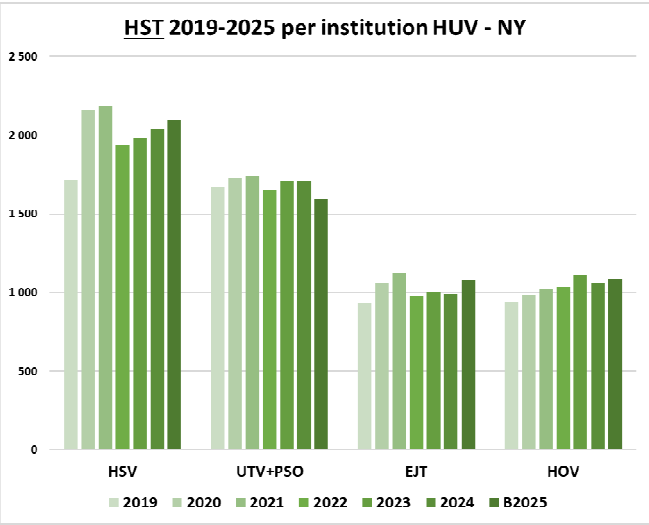
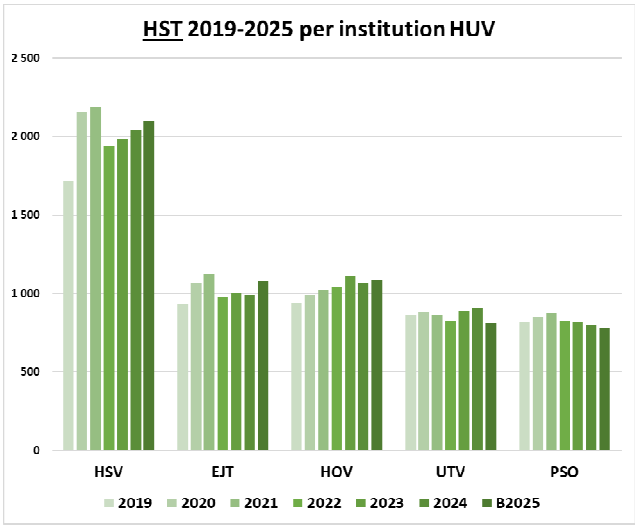
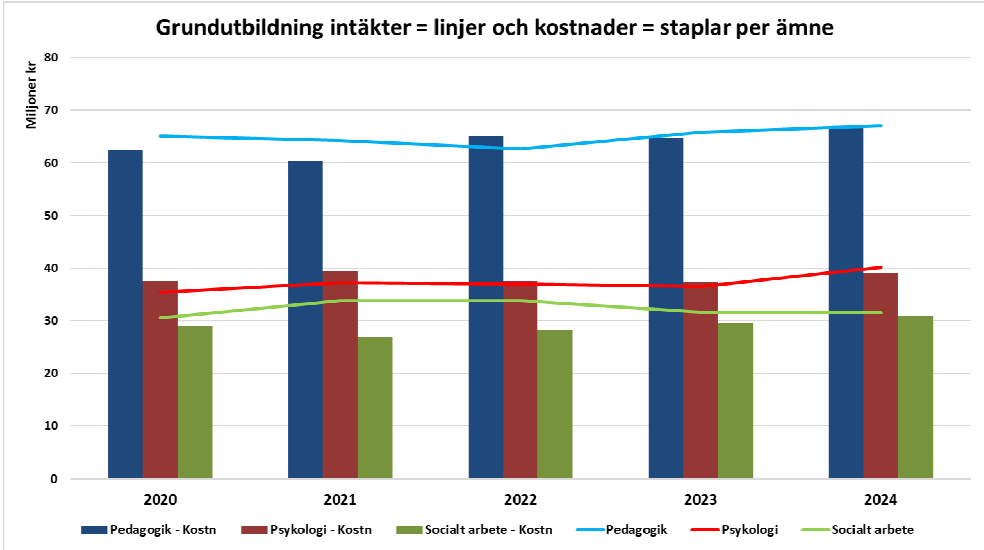
HSV kommer fortsatt vara den största institutionen vad gäller antalet ämnen och studierektorer. Planeringshandläggaren för HSV kan fortsatt komma att behöva avlastning med de enklare rutinuppgifterna, precis som idag. Det kan även övriga PH behöva vid arbetstoppar, också det precis som idag.

Tabell 4. Tillsvidareanställd personal och doktorander

2025	Pedagogik	Psykologi	Socialt arbete	UTV+PSO
Professorer	3	3	2	8
Docenter	5	5	2	12
Lektorer	14	8	9	31
Adjunkter	33	10	7	50
Psykologer		4		4
Assistent	1	1		
Tillsvidareanställda	56	31	20	107
Doktorander	11	8	4	23

Sammanfattning av Ekonomi UTV + PSO samt med en jämförelse med övriga HUVs institutioner

Grundutbildningen (verksamhet 110)

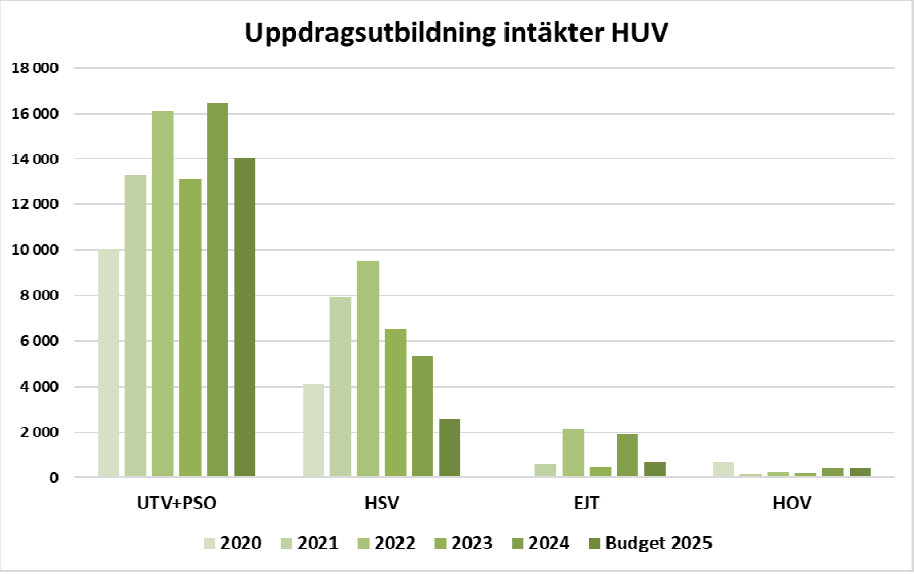
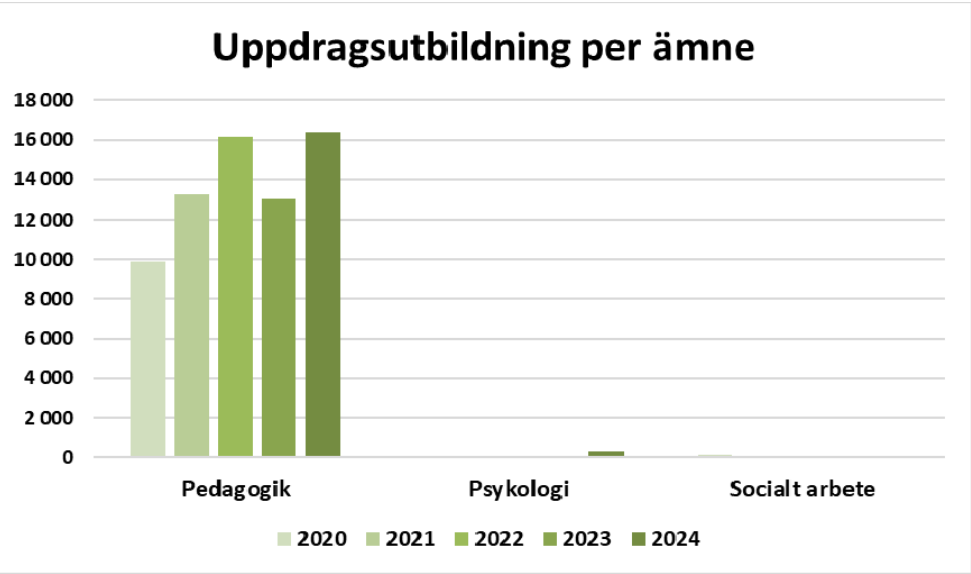

Tabell 6 Uppdragsutbildning

Sammanfattning av Ekonomi UTV + PSO samt med en jämförelse med övriga HUVs institutioner

Uppdragsutbildning (verksamhet 130)

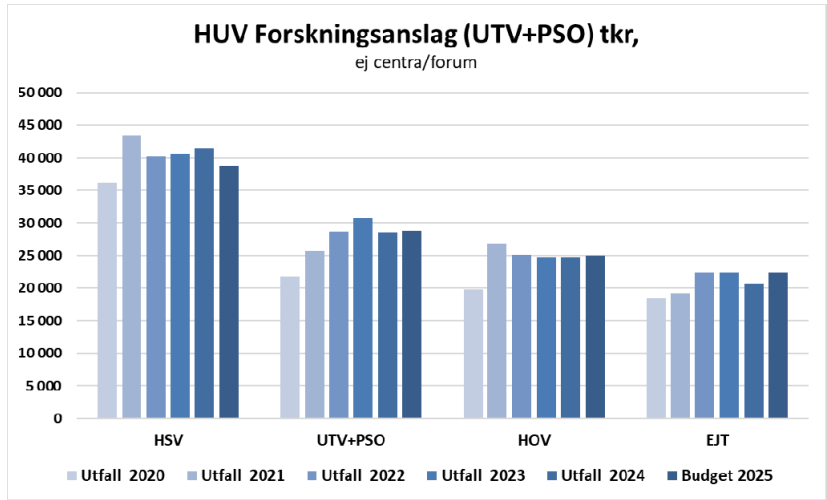
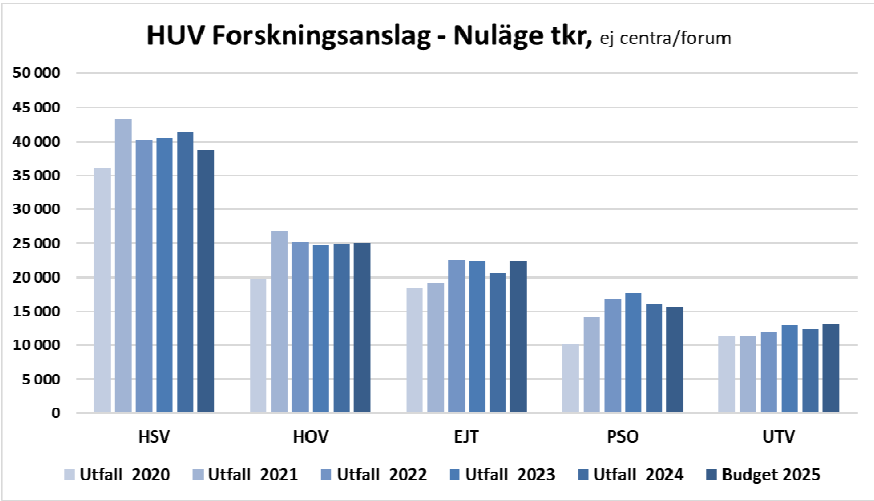
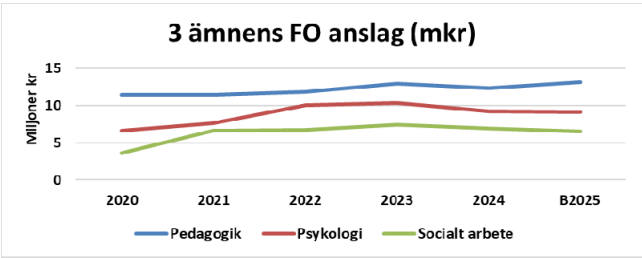
UTVs uppdragsutbildning är främst från skolverket och då främst medel till SBS - Samverkan Bästa Skola och RP - Rektorsprogrammet. De år då utfall av intäkterna ligger högt såsom 2022 och 2024 så har institutionen hämtat hem projektmedel från avslutade projekt som genererat överskott (vilket ger en resultatpåverkan).

Sammanfattning av Ekonomi UTV + PSO samt med en jämförelse med övriga HUVs institutioner

Forskningsanslag (verksamhet 211)

Ämne	2020	2021	2022	2023	2024	B2025
Pedagogik	11 416	11 452	11 853	12 959	12 385	13 127
Psykologi	6 665	7 598	10 084	10 312	9 229	9 109
Socialt arbete	3 604	6 648	6 767	7 455	6 903	6 555

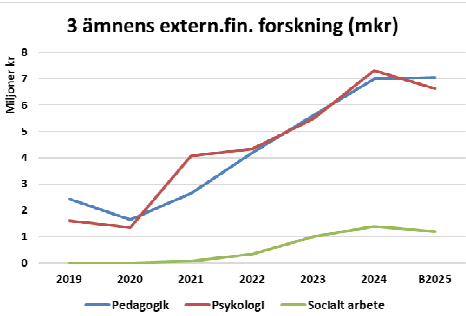
Sammanfattning av Ekonomi UTV + PSO samt med en jämförelse med övriga HUVs institutioner

Externfinansierad forskning (verksamhet 221 + 231)

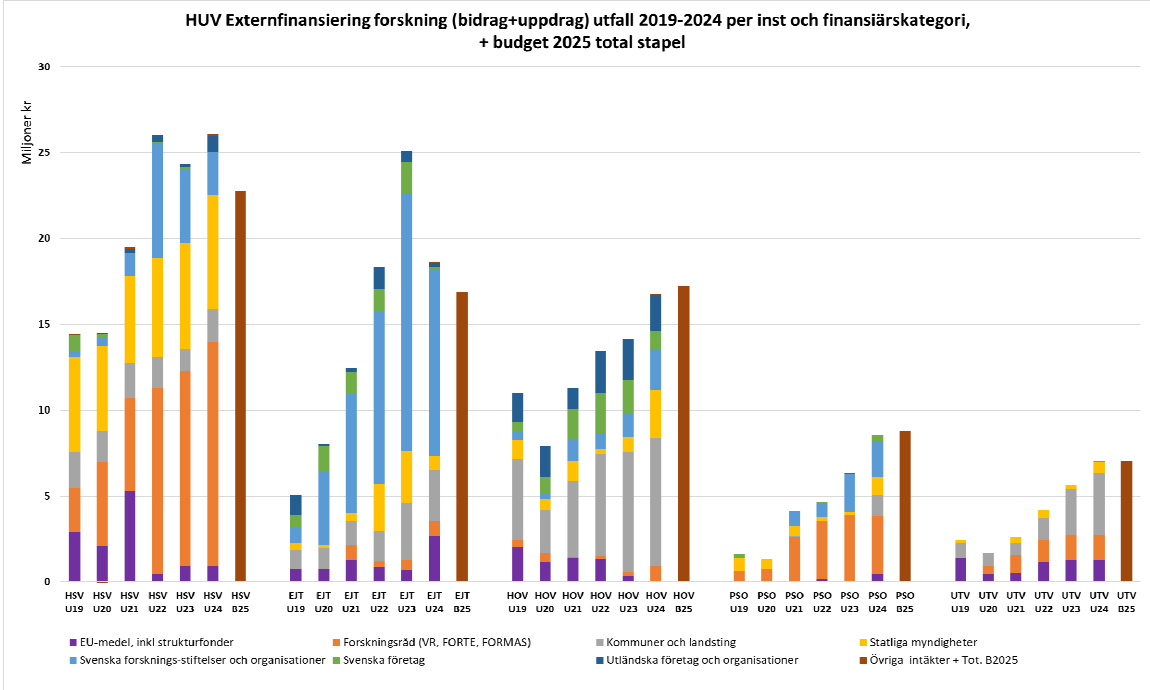
Ämne	2019	2020	2021	2022	2023	2024	B2025
Pedagogik	2 438	1 644	2 644	4 180	5 621	7 005	7 063
Psykologi	1 597	1 350	4 072	4 323	5 487	7 328	6 626
Socialt arbete	0	0	55	336	990	1 390	1 193

Nedan diagram av externfinansierad forskning per institution och finansiärskategori visar att:
UTV externa fo-medel kommer till största del från Kommuner genom MIUNs samverkanavtal - Kommunavtal,
PSO har största delen av den externa forskningen från forskningsråden.

Båda institutionernas ämnen har en positiv trend med ökning av externa forskningsmedel

Nuläge Externa intäkter forskning per institution

UTV + PSO ihop, Externa intäkter forskning per institution

